

Městský soud v Praze

Slezská 2000/9,

120 00 Praha 2

V Brně dne 27. 3. 2020

Spisová značka: 10 A 35/2020

Navrhovatelka: **Mgr. Vendula Zahumenská, Ph.D.**, trvale bytem Lidická 700/19, Veverří, 602 00 Brno

Zastoupena: **Mgr. David Zahumenský, advokát**, AK David Zahumenský, advokátní kancelář, s.r.o. se sídlem třída Kpt. Jaroše 1922/3, 602 00 Brno, ev. č. ČAK 14661

Odpůrce č. 1: **Vláda ČR**, Úřad vlády České republiky, nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1 - Malá Strana, PSČ 118 01

Odpůrce č. 2: **Ministerstvo zdravotnictví ČR**, Palackého náměstí 375/4128 01 Praha 2

Změna návrhu na zrušení opatření obecné povahy:

- **Usnesení vlády ČR č. 69/2020 Sb., o vyhlášení nouzového stavu**
- **Usnesení vlády ČR č. 82/2020 Sb., o přijetí krizového opatření**
- **Usnesení vlády ČR č. 85/2020 Sb., o přijetí krizového opatření**
- **Mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví ČR ze dne 10. 3. 2020 o zákazu osobní přítomnosti žáků a studentů na základním, středním a vyšším odborném vzdělávání**

1

Elektronicky

I.

Reakce na výzvu soudu a změna návrhu

[1] Dne 26. 3. 2020 navrhovatelka obdržela výzvu zdejšího soudu, **aby do 5 dnů změnila podaný návrh s ohledem na to, že dva z napadených aktů byly zrušeny vládou. Tímto navrhovatelka výzvě soudu vyhovuje pokud je o Usnesení vlády ČR č. 82/2020 Sb., o přijetí krizového opatření a Usnesení vlády ČR č. 85/2020 Sb., o přijetí krizového opatření mění svůj návrh tak, že nově navrhuje, aby soud rozhodl takto:**

„Určuje se, že Usnesení vlády ČR č. 82/2020 Sb., o přijetí krizového opatření a Usnesení vlády ČR č. 85/2020 Sb., o přijetí krizového opatření byla nezákonná.“

[2] Z hlediska odůvodnění nezákonnosti zásahu navrhovatelka odkazuje na projednávaný návrh.

II.

Přezkum opatření ministerstva zdravotnictví, která nahrazují zrušená opatření vlády

[3] V bodu 15 usnesení ze dne 26. 3. 2020 soud rozvádí svou úvahu, zda by navrhovatelka nemohla napadené akty zaměnit za nová opatření ministerstva zdravotnictví. Dospívá přitom k předběžnému závěru, že nikoli, neboť: *„mimořádná opatření Ministerstva zdravotnictví byla vydána podle § 80 odst. 1 písm. g) ve spojení s § 69 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, tedy podle zcela jiného právního předpisu, než krizová opatření vlády. Jelikož je soud v řízení o návrhu na zrušení opatření obecné povahy podle § 101d odst. 1 s. ř. s. vázán důvody návrhu, nemohla by navrhovatelka uplatnit nová tvrzení o nezákonnosti mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví, a její původní tvrzení týkající se krizových opatření vlády by se s novým předmětem řízení do značné míry míjela.“*

[4] Navrhovatelka s tímto hodnocením soudu nesouhlasí z níže uvedených důvodů. Výzvě soudu vyhovuje v tom, že ve věci nových opatření ministerstva na soud podává samostatný návrh, požaduje však v souladu s judikaturou Ústavního soudu, aby věc byla spojena s věcí zde projednávanou.

[5] Jak uvedl ústavněprávní expert Jan Wintr ve své analýze: *„Zvláště je v této souvislosti třeba varovat před jakýmikoli snahami bránit soudům v kontrole těchto vládních opatření. K tomu vláda zatím nesáhla, zatím ministerstvo spravedlnosti jen*

doporučilo soudům nekonat ústní jednání. Krok vlády vůči obecním a krajským zastupitelstvům (viz bod 12) je ale v této souvislosti znepokojivý.“¹

[6] Toto bohužel již není pravda. Zřejmě právě v souvislosti s navrhovatelkou podanou žalobou, když zdejším soudem byl zvolen velmi rychlý postup a již na den 27. 3. 2020 bylo nařízeno jednání, jakož i v souvislosti s tím, jak se začaly objevovat informace o tom, že podle § 36 krizového zákona nese stát odpovědnost za škodu způsobenou v důsledku přijatých krizových opatření, se exekutiva uchýlila k nesmírně zavrženíhodnému postupu.

[7] Vláda v tichosti zrušila původní Krizové opatření ze dne 15. 3. 2020 a prostřednictvím Mimořádného opatření ministerstva zdravotnictví ze dne 23. 3. 2020 změnila pravidla hry (obdobně též pokud jde o druhé napadené opatření). V důsledku toho došlo k odročení nařízeného jednání na neurčito.

[8] Přímá návaznost nově přijatých opatření ministerstva zdravotnictví a opatření vlády vyplývá přímo z postupu odpůrce č. 1. Ten dne 23. 3. 2020 nejen, že zrušil např. Mimořádné opatření ze dne 15. 3. 2020, ale současně bylo vládou přijato usnesení č. 279 o přijetí krizového opatření:

Vláda

I. bere na vědomí

1. mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 23. března 2020, č.j. MZDR 12745/2020-1, kterým bylo prodlouženo omezení volného pohybu osob až na výjimky a kterým bylo nařízeno omezení pohybu na veřejně dostupných místech a omezení kontaktů, a to na dobu do dne 1. dubna 2020 do 6:00 hod.;

[9] Z tohoto postupu je zřejmá provázanost obou opatření (analogický postup vláda zvolila také u omezení prodeje a služeb).

[10] **Odpůrci takto postupovali s cílem znemožnit osobám, které jsou napadenými opatřeními dotčeny, domáhat se náhrady škody podle § 36 krizového zákona.** Vláda a ministerstvo tak výše popsáním způsobem obcházejí platnou právní úpravu o náhradě škody způsobené krizovými opatřeními, čímž protiústavně zasáhly do práva všech osob na území České republiky domáhat se stanoveným postupem svého práva u soudu, příp. jiného orgánu, zaručeného v čl. 36 odst. 1 Listiny.

[11] **Že toto skutečně bylo cílem exekutivy potvrdili její čelní představitelé²:**

„My jsme to učinili právě proto, že se objevovaly různé spekulace, a vždycky v každé takovéto krizové době, já si to pamatuju z dob povodní, máte vedle těch slušných lidí,

¹ Jan Wintr. Přehled problémů a rizik spojených s nouzovým stavem a krizovými opatřeními vlády (k 24. 3. 2020). Dostupné z <https://www.wintr.cz/>

² Vláda svým postupem chce zamezit sporům o odškodnění, potvrdila ministryně financí Schillerová. Česká justice. <https://www.ceska-justice.cz/2020/03/vlada-svym-postupem-chce-zamezit-sporum-odskodneni-potvrdila-ministryne-financi-schillerova/>

kterých je zaplaťpánbůh většina, máte černé pasažéry. A vůči těm samozřejmě stát se vymezí, to znamená, že my jsme chtěli zamezit těm nejednoznačným výkladům, proto je to podle zdravotnického zákona," uvedla v ČT Alena Schillerová.

„Tak pokud samozřejmě vycházíme z toho principu, že ta opatření, která jsou v rámci zákona číslo 258 jsou podle jiného režimu, tak opravdu tady není ten režim, kdy je možné žádat náhradu. Ten je podle krizových zákonů a v tomto případě na toto se nevztahuje," potvrdil výklad exekutivy v TV Prima předseda Ústředního krizového štábu Roman Prymula.

[12] Podle čl. 2 odst. 3 Ústavy může být státní moc uplatňována jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. Podle čl. 1 odst. 1 Ústavy je Česká republika demokratickým právním státem a podle čl. 9 odst. 2 Ústavy je změna podstatných náležitostí demokratického právního státu nepřipustná.

[13] Za jeden ze základních principů právního státu je pak nutné považovat i princip právní jistoty. Vláda a ministerstvo shora popsaným postupem, jakož i neustálými změnami krizových opatření v posledních týdnech, tento princip v podstatě zcela negovaly, neboť v množství krizových a mimořádných opatření je mimořádně obtížné se zorientovat. To má zásadní negativní vliv na základní práva a svobody všech osob na území České republiky.

[14] Ostatně proti podobným postupům se ESLP vymezil už v případě *Pressos Compania Naviera a další proti Belgii* (rozsudek ze dne 20. 11. 1995, č. 17849/91). Zde se řada vlastníků lodí z různých států domáhala náhrady škody po Belgii. Tvrdili, že chybami belgických lodivodů, kteří vedli jejich lodě do ústní řeky Schelde, došlo k poškození jejich lodí. Lodivodi byli belgičtí veřejní zaměstnanci a o přičitatelnosti škody belgickému státu tedy nebylo pochyb. V reakci na řadu žalob o náhradu škody však Belgie přijala novelu zákona o plavbě, kterou mimo jiné retrospektivně (30 let nazpět) vyloučila jakoukoli odpovědnost státu za pochybení způsobená lodivody. Za aplikace této novely pak belgické vnitrostátní soudy většinu žalob vlastníků lodí zamítly. ESLP konstatoval, že nárok na náhradu škody vzniká již okamžikem, kdy došlo ke škodné události. Stěžovatelé tak měli legitimní očekávání, že jejich situace bude posuzována právě podle právní úpravy platné v okamžiku vzniku dané události.³

[15] Z hlediska postupu exekutivy je možné poukázat nejen na překročení pravomocí ze strany Ministerstva zdravotnictví a snahu vyhnout se v průběhu vyhlášeného nouzového stavu odpovědnosti za škodu, ale rovněž na snahu znemožnit či ztížit rozhodování soudu o podaném návrhu na zrušení opatření obecné povahy. **Jedná se o situaci analogickou, jako když se ministerstvo financí pokusilo bezprecedentním způsobem zamezit ústavnímu přezkumu napadeného právního předpisu ze strany Ústavního soudu v otázce právní úpravy nájemného ze strany v rozporu s ustanovením čl. 89 odst.**

³ KMEC, Jiří, David KOSAŘ, Jan KRATOCHVÍL a Michal BOBEK. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. 1696 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-365-3.

2 Ústavy České republiky (viz nálezy ze dne 20. 11. 2002 sp. zn. Pl. ÚS 8/02 a související judikaturu Ústavního soudu).

[16] Již tehdy náměstek ministerstva financí bez uzardění do médií prohlásil, že na takovém postupu nevidí nic špatného, když uvedl: „Byla to trochu kulišárna.“⁴

[17] Podle soudce Ústavního soudu Vojtěcha Cepla bylo hlavní snahou státu zabránit projednávání, aby nezazněla různá odůvodnění oprávněnosti či neoprávněnosti regulace nájemného. „Ministerstvo se snaží celou diskusi zamést pod rohožku,“ uvedl soudce.⁵

Mgr. Vendula Zahumenská, Ph.D.

Mgr. David Zahumenský, advokát

⁴ Zdroj: IDNES - https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/soud-zrusil-ministersky-trik-s-najemnym.A021120_164933_ekonomika_ven

⁵ Zdroj: IDNES - https://www.idnes.cz/finance/banky-a-sporeni/stat-si-pojistil-regulaci-najmu.A021118_222637_fi_osobni_klu